

מהלואי הושן

יוצא לאור ע"י מכון אבני הושן

חידושי ושיעורי מורינו
הגאון רבי שמואל ניימאן שליט"א
אב"ד אבני הושן – מאנסי

עניני הפרשה

מעשה אבות סימן לבנים [ב]

מעשי אבות סימן לבנים - חלק ב'

יציאת כלל ישראל ממצרים ברכוש רב

ועוד היה במעשה הזה מעשה אבות סימן לבנים, הנתורה מספרת לנו עוד אודות אברהם אבינו בהיותו בתוככי מצרים, ואומר (כאן י"ב ט"ז) **'ולאברם... ויהי לו צאן ובקר וחמורים ועבדים ושפחות ואתונות וגמלים'** שקיבל אברהם אבינו מפרעה במצרים מתנות רבות. וכן כשעלה ממצרים אומר הכתוב (כאן י"ג א' ב') **'ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה. ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב'**, דכשיצא אברהם אבינו ממצרים, עלה משם ברכוש גדול ורב, והיה כבד מאוד במקנה בכסף ובזהב, אשר קיבל מפרעה.

וכן היה בבני ישראל דיצאו ממצרים ברכוש גדול מאוד, וכמובא בפסוק בעת יציאתם ממצרים (שמות י"ה ל"ה - ל"ו) **'ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת. וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום וינצלו את מצרים'**. וזו כבר היה הבטחת הקב"ה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים (ט"ז ד') **'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, וברש"י: ברכוש גדול - בממון גדול, כמה שנאמר, וינצלו את מצרים. וזה ממש כאברהם אביהם דיצאו ממצרים ברכוש רב שקיבל מיד פרעה.**

הרעב היה נראה כרעה - אמנם אלוקים חשבה לטובה

ועוד י"ל בזה דהנה מתחילה היה נראה לאברהם אבינו וירידתו למצרים **כדבר רעה בשבילו**, שהוצרך

ירידת אברהם אבינו למצרים משום הרעב בארץ כנען

בתורה הקדושה בעניין השתלשלות תהליכות אברהם אבינו לאחר שכשבר הגיע לארץ ישראל, אומר הכתוב (בראשית י"ב י') **'ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ'**. שירד אברהם אבינו למצרים מפאת הרעב הגדול שהיה בארץ ישראל. ובפסוק מדגיש עוד **'לגור שם'**, והיינו שירד למצרים רק לזמן מה כמו גר, שלא היה ברצונו לקבוע שם מושבו תמיד.

ירידת השבטים למצרים

ומעשה אבות סימן לבנים, דצאצאיו שבטי י-ה בני יעקב אבינו, גם להם נעשה כדברים הללו, דהיה רעב גדול בארץ ישראל וירדו השבטים למצרים מפני הרעב, וכלשון הכתוב (כאן מ"ב א'-ה') **'וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות. וירדו אחי יוסף עשרה לשבר בר ממצרים... ויבאו בני ישראל לשבר בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ כנען'**. וממש כמו אברהם אביהם דירד מארץ ישראל למצרים מפני הרעב.

וגם היה בהם כמעשה אברהם אביהם, שירדו למצרים כשכוונתם היתה רק לגור שם באופן זמני ולא להשתקע, וכמה שנאמר (כאן מ"ד ד') **'ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען'**, לגור דייקא כמו גרים ולא באופן קבע.

לגלות ממקומו וללכת לארץ ניכר בעבור הרעב הכבד, אבל לבסוף נתברר שלמעשה הוצמח לו טובה גדולה מזה, דקיבל שם מתנות רבות מפרעה, ויצא ממצרים עם רכוש רב ועצום, ואלוקים חשבה לטובה.

וכן היה בבניו דבעין גשמי היה נראה בפשטות, דכל ירידתם של השבטים למצרים מפני הרעב, הרי רעה גדולה היא להם, אמנם בסוף הוצמח טובה גדולה מכל הרעב ההיא, דדוקא עי"ז נתרבה הרכוש גדול שעמה יצאו בני ממצרים.

וכמו שביאר הענין מרן החתם סופר ז"ל בתורת משה על הפסוק (שמות י' ב') **'ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתי בם וידעתם כי אני ה''**. וברש"י: **'התעללתי - שחקתי'**. ומדייק החתם סופר בלשון **'התעללתי - שחקתי'**, דלכא' המכות היו חלאים רעים ונאמנים ולא שייך בהם לשון שחוק והיתול.

ולזה ביאר הוא ז"ל דהשחוק קאי ע"ז דבפשטות כל עניין הרעב שהיה בכל העולם חוץ ממצרים וכמש"כ (כאן מ"א ג' ד') **'ויהי רעב בכל הארצות ובכל ארץ מצרים היה לחם'** היה נראה כמו טובה גדולה בעבור מצרים, דהא בכל הארצות לא היה אוכל, וכל עמי הארצות אשר בכל העולם באו עם כספם וממונם למצרים לקנות אוכל שמה וכלשון הכתוב (מ"א ג' ז') **'וכל הארץ באו מצרימה'**, וכל הממון שבעולם הגיע למצרים, והתעשרו המצריים מזה בעושר עצום ורב.

